
SOOME KEELE GRAMMATIKA

SISUKORD

VOKAALHARMOONIA	3
ASTMEVAHELDUS	4
NIMISÕNA	6
Ainsuse osastav kääne	6
Ainsuse omastav kääne	9
Ainsuse sisseütlev kääne	10
Ainsuse olev kääne	12
Ainsuse saav kääne	13
Nimisõna mitmus	14
Mitmuse osastav kääne	16
Mitmuse omastav kääne	17
TEGUSÕNA	19
Tegusõna algvorm	19
Tegusõna pööramine	19
Olevik	20
Lihtminevik	23
Täisminevik	28
Enneminevik	30
Kõneviis	31

Käskiv kõneviis	31
Tingiv kõneviis	33
Tegumood	35
Passiiv - Olevik	35
Passiiv - Lihtminevik	36
III infinitiiv	38
OMADUSSÕNA	39
Võrdlusastmed	39
Keskvõrre	39
Ülivõrre	41
ASESÕNA	44
Isikulised asesõnad	44
Näitavad asesõnad	44
Siduvad asesõnad	45
Küsivad asesõnad	46
MÄÄRSÕNA	47
Viisimäärused	47
Kohamäärused	47
Ajamäärused	48

VOKAALHARMOONIA

Kui sõnas on vokaalid **a, o, u, e, i** => on sõna lõpus vokaal **a** või **o**

Näiteks: **satama/ssa**
koulu/ssa
laula/vat
laula/vatko

Kui sõnas on vokaalid **ä, ö, y, e, i** => on sõna lõpus vokaal **ä** või **ö**

Näiteks: **äidi/llä**
yö/llä
kylvy/ssä
syö/vät
syö/vätkö

Kui sõnas on ainult vokaalid **e ja/või i** => on sõna lõpus vokaal **ä** või **ö**

Näiteks: **kiele/llä**
viet/kö
vie/vät

ASTMEVAHELDUS

Tegusõna tüve saame, kui eraldame I infinitiivi tunnuse (-a/ä, -da/dä, -la/lä, -na/nä, -ra/rä, -ta/tä).

Näiteks: anta/**a** juo/**da**
 ajatel/**la** men/**nä**
 pur/**ra** halu/**ta**

Nimisõna tüve saame omastavast käändest.

Näiteks: jalka – jala/**n** hammas – hampaa/**n**

Astmevaheldust otsime sõna tüve viimasest silbist, s.t. tüve kahe viimase hääliku hulgast. Sõna on tavaliselt astmevahelduslik, kui sõna tüve kahe viimase hääliku hulgas on **k**, **p**, **t** või nendega lõppev konsonantühend.

Tugevaste	Nõrkaste	Tegusõna		Nimisõna	
		Algvorm	Ainsuse 1. pööre	Nimetav kääne	Omastav kääne
kk	k	leikkiä <i>mängida</i>	leikin <i>mängin</i>	takki <i>mantel</i>	takin <i>mantli</i>
pp	p	oppia <i>õppida</i>	opin <i>õpin</i>	kuppi <i>tass</i>	kupin <i>tassi</i>
tt	t	auttaa <i>aidata</i>	autan <i>aitan</i>	tyttö <i>tüdruk</i>	tytön <i>tüdruku</i>
k	-	lukea <i>lugeda</i>	luen <i>loen</i>	laki <i>seadus</i>	lain <i>seaduse</i>
p	v	leipoa <i>küpsetada</i>	leivon <i>küpsetan</i>	leipä <i>leib</i>	leivän <i>leiva</i>
t	d	pitää <i>hoida</i>	pidän <i>hoian</i>	satu <i>muinasjutt</i>	sadun <i>muinasjutu</i>
nk	ng	onkia <i>õngitseda</i>	ongin <i>õngitsen</i>	Helsinki <i>Helsingi</i>	Helsingin <i>Helsingi</i>
mp	mm	empiä <i>kõhelda</i>	emmin <i>kõhklen</i>	kumpi <i>kumb</i>	kumman <i>kumma</i>
lt	ll	kieltää <i>eitada</i>	kiellän <i>eitan</i>	ilta <i>õhtu</i>	illan <i>õhtu</i>
nt	nn	kääntää <i>tõlkida</i>	käännän <i>tõlgin</i>	lintu <i>lind</i>	linnun <i>linnu</i>
rt	rr	ymmärtää <i>aru saada</i>	ymmärrän <i>saan aru</i>	virta <i>vool</i>	virran <i>voolu</i>

Nõrk aste	Tugev aste	Tegusõna		Nimisõna	
		Algvorm	Ainsuse 1. pööre	Nimetav kääne	Omastav kääne
k	kk	pakata <i>pakkida</i>	pakkaan <i>pakin</i>	rikas <i>rikas</i>	rikkaan <i>rikka</i>
p	pp	napata <i>tabada</i>	nappaan <i>taban</i>	opas <i>giid</i>	oppaan <i>giidi</i>
t	tt	mitata <i>mõõta</i>	mittaan <i>mõõdan</i>	kate <i>kate</i>	katteen <i>katte</i>
-	k	maata <i>lebada</i>	makaan <i>leban</i>	aie <i>kavatsus</i>	aikeen <i>kavatsuse</i>
v	p	levätä <i>puhata</i>	lepään <i>puhkan</i>	taive <i>käänak</i>	taipeen <i>käänaku</i>
d	t	kohdata <i>kohata</i>	kohtaan <i>kohtan</i>	keidas <i>oaas</i>	keitaan <i>oaasi</i>
ng	nk	hangata <i>hõõruda</i>	hankaan <i>hõõrun</i>	rengas <i>rõngas</i>	renkaan <i>rõnga</i>
mm	mp	kammata <i>kammida</i>	kampaan <i>kammin</i>	hammas <i>hammas</i>	hampaan <i>hamba</i>
ll	lt	vallata <i>vallutada</i>	valtaan <i>vallutan</i>	sivellin <i>pintsel</i>	siveltimen <i>pintсли</i>
nn	nt	rynnätä <i>söösta</i>	ryntään <i>sööstan</i>	vanne <i>rehv</i>	vanteen <i>rehvi</i>
rr	rt	verrata <i>võrrelda</i>	vertaan <i>võrdlen</i>	porras <i>aste</i>	portaan <i>astme</i>

NIMISÕNA

Soome keeles on 14 käänat (+ **akkusatiivi** - *sihitav*):

Käände nimetus		Käändelõpud	
Soome keeles	Eesti keeles	Ainsus	Mitmus
nominatiivi	nimetav	-	-t (tunnus)
genetiivi	omastav	-n	-en, -den, -tten, -in, -ten
partitiivi	osastav	-a/ä, -ta/tä, -tta/ttä	-a/ä, -ta/tä
illatiivi	sisseütlev	vokaali pikendus + -n, h + vokaal + n, -seen	-in, -hin, -siin
inessiivi	seesütlev	-ssa/ssä	-ssa/ssä
elatiivi	seestütlev	-sta/stä	-sta/stä
allatiivi	alaleütlev	-lle	-lle
adessiivi	alalütlev	-lla/llä	-lla/llä
ablatiivi	alaltütlev	-lta/ltä	-lta/ltä
translatiivi	saav	-ksi	-ksi
essiivi	olev	-na/nä	-na/nä
abessiivi	ilmaütlev	-tta/ttä	-tta/ttä
instruktiivi	viisiütlev	-n	-n
komitatiivi	kaasaütlev	-	-ne + omastusliide

Nimisõna tüve saame omastavast käändest. Sellele tüvele liituvad teised käändelõpud (v.a. teatud juhtudel osastav, sisseütlev ja olev kääne).

► Ainsuse osastav kääne

Ainsuse osastava käände lõpud on: -A/-Ä
-TA/-TÄ
-TTA/-TTÄ

Osastav kääne vastab küsimustele: **Ketä?** *Keda?*, **Mitä?** *Mida?*, **Kuinka monta?**
Kui palju?

Osastav kääne on nimetava käändega samas astmes.

Ainsuse osastava käände moodustamine: **nimetav kääne + käändelõpp**

1. Kui sõna lõpus on **üks täishäälik** (v.a. –e), on osastava käände lõpuks **-a/-ä**.

Nimetav kääne		Osastav kääne	
talo	maja	talo-a	maja
omena	õun	omena-a	õuna
päivä	päev	päivä-ä	päeva

2. Kui sõna lõpus on **kaashäälik** või **kaks täishäälikut**, on osastava käände lõpuks **-ta/-tä**.

Nimetav kääne		Osastav kääne	
puu	puu	puu-ta	puud
työ	töö	työ-tä	tööd
puhelin	telefon	puhelin-ta	telefon

NB! Kui sõna lõpus on **-ia** ja **-ea/-eä**, on osastava käände lõpuks **-a/-ä**.

Nimetav kääne		Osastav kääne	
asia	asi	asia-a	asja
nopea	kiire	nopea-a	kiiret
tärkeä	tähtis	tärkeä-ä	tähtsat

NB! **nen**-lõpuliste sõnade osastava käände lõpp liitub sõna tüvele.

Nimetav kääne		Tüvi	Osastav kääne	
suomalainen	soomlane	suomalaise-	suomalais-ta	soomlast
ihminen	inimene	ihmise-	ihmis-tä	inimest

3. Kui sõna lõpus on **-e**, on osastava käände lõpuks **-tta/-ttä**.

Nimetav kääne		Osastav kääne	
kone	<i>masin</i>	kone- tta	<i>masinat</i>
hame	<i>seelik</i>	hame- tta	<i>seelikut</i>
perhe	<i>pere</i>	perhe- ttä	<i>peret</i>

Ainsuse osastavat kääned kasutatakse:

1. Numbritega (v.a. numbriga 1) ja selliste sõnadega nagu **pool**, **paar** ja **mitu**

2 puna ista omena a	- 2 punast õuna
5 na ista	- 5 naist
20 kaun ista kukka a	- 20 kaunist lille
mont a kissa a	- mitu kassi
puoli vuot a	- pool aastat
pari pääryn ä	- paar pirni

2. Materjalide ja abstraktsete mõistete korral

Tämä sormus on kulta a .	<i>See sõrmus on kullast.</i>
Haluatko kahv ia ?	<i>Soovid sa kohvi?</i>
Hänellä on tarpeeksi raha a .	<i>Tal on piisavalt raha.</i>
Onko sinulla aika a ?	<i>Kas sul on aega?</i>

3. Negatiivses lauses

Pekka ei lue lehte ä .	<i>Pekka ei loe lehte.</i>
Täällä ei ole puhelint a .	<i>Siin ei ole telefoni.</i>
Minulla ei ole auto a .	<i>Mul ei ole autot.</i>

4. Sihitlause, st. kui protsess on pooleli

- Missä Liisa on?	- Kus Liisa on?
- Hän pesee vielä ikkunaa a .	- Ta peseb veel akent.

5. Teatud ees- ja tagasõnadega, näiteks:

alas	<i>alla</i>
ennen	<i>enne</i>
ilman	<i>ilma</i>
kohtaan	<i>vastu</i>
kohti	<i>suunas, poole</i>
pitkin	<i>mööda</i>
päin	<i>poole, suunas</i>
varten	<i>jaoks</i>
vastaan	<i>vastu</i>
ylös	<i>üles</i>

Lasken **alas** mäkeä. *Lasen mäest alla.*
 Poika kulkee tietä **pitkin**. *Poiss kõnnib mööda teed.*

► Ainsuse omastav kääne

Omastava käände lõpuks **-N**.

Omastav kääne vastab küsimustele: **Kenen?** *Kelle?*, **Minkä?** *Mille?*

Omastava käände moodustamine: **nimisõna tüvi + käändelõpp**

Astmevahelduslike sõnade nimetav ja omastav kääne on vastupidises astmes, s.t. nõrgatüvelistel sõnadel tugevas astmes ja tugevatüvelistel sõnadel nõrgas astmes (vt. astmevahelduse tabel).

Nimetav	Tüvi	Omastav kääne
koti <i>kodu</i>	kodi-	kodi- n <i>kodu</i>
poika <i>poeg</i>	poja-	poja- n <i>poja</i>
huone <i>tuba</i>	huonee-	huonee- n <i>toa</i>
nainen <i>naine</i>	naise-	naise- n <i>naise</i>
mies <i>mees</i>	miehe-	miehe- n <i>mehe</i>
nimi <i>nimi</i>	nime-	nime- n <i>nime</i>

Lintu on talon katolla.
Pojan äiti on työssä kaupassa.

*Lind on maja katusel.
Pois ema on kaupluses tööl.*

Omastava käändega kasutatavaid ees- ja tagasõnu:

aikana	<i>ajal</i>
ansiosta	<i>tõttu</i>
halki	<i>läbi, pooleks</i>
kanssa	<i>koos</i>
kautta	<i>kaudu, läbi</i>
luona, luota, luokse	<i>juures, juurest, juurde</i>
lähellä, läheltä, lähelle	<i>lähedal, lähedalt, lähedale</i>
mukaan	<i>kaasa, järgi, kohaselt</i>
ohi	<i>mööda</i>
päällä, päältä, päälle	<i>peal, pealt, peale</i>
sisällä, sisältä, sisälle	<i>sees, sisse, seest</i>
takana, takaa, taakse	<i>taga, tagant, taha</i>
takia	<i>tõttu, pärast</i>
tähten	<i>pärast, tõttu</i>
vuoksi	<i>pärast, tõttu, jaoks</i>
ympäriällä, ympäriltä	<i>üumber, ümbert</i>

Pöydän **ympäriällä** oli viisi ihmistä. *Laua ümber oli viis inimest.*

► Ainsuse sisseütlev kääne

Ainsuse sisseütleva käände lõpud on: tüvevokaali pikenemine + -N
-H + tüvevokaal + -N
-SEEN

Sisseütlev kääne on alati tugevas astmes.

Lühikese vokaali järel: **tüvevokaali pikenemine + -N**

Nimetav kääne		Sisseütlev kääne	
Helsinki	<i>Helsingi</i>	Helsinki-i-n	<i>Helsingisse</i>
kauppa	<i>kauplus</i>	kauppa-a-n	<i>kauplusesse</i>

Pika vokaali ja diftongi järel: **H + tüvevokaal + N**

Nimetav kääne		Sisseütlev kääne	
maa	<i>maa</i>	maa-h-a-n	<i>maha, maasse</i>
työ	<i>töö</i>	työ-h-ö-n	<i>tööle</i>

Kontraheerunud sõnades: **-SEEN**

Nimetav kääne		Tüvi	Sisseütlev kääne	
huone	<i>tuba</i>	huonee-	huonee-seen	<i>tuppa</i>
kallis	<i>kallis</i>	kallii-	kallii-seen	<i>kallisse</i>

Ainsuse sisseütlevat käänat kasutatakse koos selliste tegusõnadega nagu näiteks:

rakastua - <i>armuda</i>	tutustua - <i>tutvuda</i>	loppua - <i>lõppeda</i>
kyllästyä - <i>kiillastuda</i>	luottaa - <i>usaldada</i>	tottua - <i>harjuda</i>
suostua - <i>soostuda</i>	vastata - <i>vastata</i>	osallistua - <i>osaleda</i>

Tutustuin esimieheen.	<i>Tutvusin ülemusega.</i>
Hän suostui ehdotukseen.	<i>Ta soostus ettepanekuga.</i>
Äiti osallistuu kokoukseen.	<i>Emä osaleb koosolekul.</i>

NB!

Aamusta iltaan.	<i>Hommikust õhtuni.</i>
Vuodesta vuoteen.	<i>Aastast aastasse.</i>
Maanantaista tiistaihin.	<i>Esmaspäevast teisipäevani.</i>

► Ainsuse olev kääne

Oleva käände lõpuks on **-NA/-NÄ**.

Olev kääne vastab küsimustele: **Kenenä?** *Kellena?*, **Minä?** *Millena?*, **Millaisena?** *Missugusena?*, **Milloin?** *Millal?*

Oleva käände moodustamine: **sõna tüvi + käändelõpp**

Olev kääne on astmevahelduslikes sõnades **alati tugevas** astmes.

Nimetav kääne		Tüvi	Olev kääne	
onnellinen	<i>õnnelik</i>	onnellise-	onnellise- na	<i>õnnelikuna</i>
opas	<i>giid</i>	oppaa-	oppaa- na	<i>giidina</i>
lehti	<i>leht</i>	lehde-	lehde- nä	<i>lehena</i>
äiti	<i>ema</i>	äidi-	äiti- nä	<i>emana</i>
tyttö	<i>tüdruk</i>	tyttö-	tyttö- nä	<i>tüdrukuna</i>

Oleva käände kasutamine:

1. Kenenä? Kellena?, Minä? Millena?

Jo pienenä tyttönä hän piti musiikista. *Talle meeldis muusika juba väikese tüdrukuna.*

Maija työskentelee sihteerinä. *Maija töötab sekretärina.*

2. Millaisena? Missugusena?

Äiti tuli kotiin väsyneenä. *Ema tuli koju väsinuna.*
Sairaana ei saa tulla töihin. *Haigena ei tohi tööle tulla.*

3. Milloin? Millal?

a) nädalapäevad, pühad:

maanantaina – *esmaspäeval*
sunnuntaina – *pühapäeval*

viikonloppuna – *nädalalõpul*
jouluna – *jõulude ajal*

b) aasta:

Minä vuonna sinä olet syntynyt? *Mis aastal sa sündinud oled?*
 Olen syntynyt vuonna 1964. *Olen sündinud aastal 1964.*

c) viime eelmisel, tänä tänä; sel, ensi (vahetult) järgmisel:

tänä iltana - tänä õhtul *ensi syksynä - järgmisel sügisel*
 tänä kesänä - sel suvel *viime talvena - eelmisel talvel*

► Ainsuse saav kääne

Saava käände lõpuks on **-KSI**.

Saav kääne vastab küsimustele: **Miksi?** *Milleks?*, **Keneksi?** *Kelleks?*, **Millaiseksi?** *Missuguseks?*, **Kuinka pitkäksi ajaksi?** *Kui kauaks?*

Saava käände moodustamine: **sõna tüvi + käändelõpp**

Nimetav kääne		Tüvi	Saav kääne	
äiti	<i>ema</i>	äidi-	äidi- ksi	<i>emaks</i>
tyttö	<i>tüdruk</i>	tyttö-	tyttö- ksi	<i>tüdrukaks</i>
lammas	<i>lammas</i>	lampaa-	lampaa- ksi	<i>lambaks</i>
onnellinen	<i>õnnelik</i>	onnellise-	onnellise- ksi	<i>õnnelikks</i>

Saavat kääned kasutatakse:

1. Väljendatakse **missuguseks või kelleks/milleks** on lause alus või sihitis muutunud või muutumas:

Tule pian terve**ksi!**
 Hän menee työnjohtaj**ksi** eräeseen firmaan.

Saa ruttu terveks!
Ta läheb ühte firmasse töödejuhatajaks.

Liisa valittiin kokouksen puheenjohtaj**ksi**.

Liisa valiti koosoleku juhatajaks.

NB! Mõned verbid nõuavad sihitist, nn:

luulla	<i>arvata, uskuda</i>	+ sihitist	+ saav kääne
tuntea	<i>tunda</i>		
sanoa	<i>õelda</i>		
ehdottaa	<i>ettepanekut teha</i>		
kutsua	<i>kutsuda</i>		
kuvitella	<i>ette kujutada</i>		

He ehdottivat Liisaa puheenjohtajaksi. *Nad soovitasid Liisat esimeheks.*
Kuvittelin tätä työtä helpommaksi. *Pidasin seda tööd kergemaks.*

2. Ajaväljenditega

a) *Kui kauaks?*

Tulin Suomeen kolmeksi kuukaudeksi. *Tulin Soome kolmeks kuuks.*
Tässä on työtä koko päiväksi. *Siin on tööd kogu päevaks.*

b) *Millal?* (missuguses järjekorras)

Ensimmäiseksi meidän täytyy kirjoittaa *Kõigepealt peame koostama*
pöytäkirja. *protokoll.*
Seuraavaksi valitaan kokouksen *Järgnevalt valitakse koosoleku juhataja.*
puheenjohtaja.

► Nimisõna mitmus

Mitmuse nimetava käände moodustamiseks lisatakse nimisõna ainsuse tüvele -T.

Ainsus		Tüvi	Mitusus	
Nimetav kääne			Nimetav kääne	
jalka	<i>jalg</i>	jala-	jala-t	<i>jalad</i>
kysymys	<i>küsimus</i>	kysymykse-	kysymykse-t	<i>küsimused</i>
kenkä	<i>king</i>	kengä-	kengä-t	<i>kingad</i>
perhe	<i>perekond</i>	perhee-	perhee-t	<i>perekonnad</i>

Teistes käänetes on mitmuse tunnuseks **-i** (kahe täishääliku vahele sattunud mitmuse tunnus **-i** muutub **-j-ks**), millele lisandub käändelõpp. Mitmuses on tavaliselt samad käänete lõpud nagu ainsuseski (vt. käändelõppude tabel).

O, -õ ja -u jäävad alati alles:

iso-ssa koulu-ssa	<i>suures koolis</i>	iso- i -ssa koulu- i -ssa	<i>suurtes koolides</i>
-------------------	----------------------	---	-------------------------

Muud täishäälikud kaovad, pikk vokaal muutub lühikeseks:

suure-ssa venee-ssä	<i>suures laevas</i>	suur- i -ssa vene- i -ssä	<i>suurtes laevades</i>
viera a -ssa maa-ssa	<i>võõral maal</i>	viera- i -ssa ma- i -ssa	<i>võõratel maadel</i>

Kui sõna koosneb kahest või enamast silbist sõna esimeseks täishäälikuks on **-a, -i** või **-e**, võib tüvevokaal **-a** muutuda **-o**-ks:

autoilija-lla	<i>autojuhil</i>	autoilijo- i -lla	<i>autojuhtidel</i>
kirja i lija-lla	<i>kirjanikul</i>	kirja i lijo- i -lla	<i>kirjanikel</i>

Sõnatüve **-i** muutub **e**-ks:

penki-llä	<i>pingil</i>	penke- i -llä	<i>pinkidel</i>
panki-ssa	<i>pangas</i>	panke- i -ssa	<i>pankades</i>

Kui ühesilbilises sõnas esineb täishäälikühend **-uo, -yö** või **-ie**, kaob esimene täht mitmuses ära.

yö-llä	<i>öösel</i>	ö- i -llä	<i>öödel</i>
suo-lla	<i>soos</i>	so- i -lla	<i>soodes</i>
tie-llä	<i>teel</i>	te- i -llä	<i>teedel</i>

► **Mitmuse osastav kääne**

Mitmuse osastava käände lõpud on **-A/-Ä** või **-TA/-TÄ**.

Kui sõna ainsuse tüvevormi lõpus on **üks täishäälik**, on mitmuse osastava käände lõpuks on **-a/-ä**.

Ainsus		Mitus		
Nimetav kääne	Tüvi	Osastav kääne		
pöytä	<i>laud</i>	pöydä-	pöyt-i-ä	<i>laudu</i>
ystävä	<i>sõber</i>	ystävä-	ystäv-i-ä	<i>sõpru</i>
opettaja	<i>õpetaja</i>	opettaja-	opettaj-i-a	<i>õpetajaid</i>
puhelin	<i>telefon</i>	puhelime-	puhelim-i-a	<i>telefone</i>

Mitmuse osastava käände lõpuks on **-ta/-tä**, kui sõna:

a) ainsuse tüvevormi lõpus on **kaks täishäälikut**

Ainsus		Mitus		
Nimetav kääne	Tüvi	Osastav kääne		
maa	<i>maa</i>	maa-	ma-i-ta	<i>maid</i>
työ	<i>töö</i>	työ-	tö-i-tä	<i>töid</i>

b) mitmuse tüvevormi lõpus on täishäälikuühend **-oi**, **-öi**, **-ei** (mitmesilbilised sõnad)

Ainsus		Mitus		
Nimetav kääne	Tüvi	Osastav kääne		
asia	<i>asi</i>	asia-	asio-i-ta	<i>asju</i>
kynttilä	<i>küünal</i>	kynttilä-	kynttilö-i-tä	<i>küünlaid</i>
vaikea	<i>raske</i>	vaikea-	vaike-i-ta	<i>raskeid</i>

► Mitmuse omastav kääne

Mitmuse omastava käände lõpud on: **-EN, -DEN, -TEN** või **-TTEN**

Mitmuse omastava käände moodustamine: **sõna tüvi + -i + käändelõpp**

Tüve **-ä** ja **-e** kaovad ära.

Ainsus		Mitus	
Nimetav kääne	Tüvi	Omastav kääne	
metsä	<i>mets</i>	metsä-	mets-i-en <i>metsade</i>
nimi	<i>nimi</i>	nime-	nim-i-en <i>nimede</i>

Tüve vokaalid **-o, -u, -y** ja **-ö** jäävad alles. Kui tüve vokaal jääb alles, on mitmuse tunnuseks **-j**.

Ainsus		Mitus	
Nimetav kääne	Tüvi	Omastav kääne	
talo	<i>maja</i>	talo-	talo-j-en <i>majade</i>
laulu	<i>laul</i>	laulu-	laulu-j-en <i>laulude</i>
hylly	<i>riiul</i>	hylly-	hylly-j-en <i>riiulite</i>
pöllö	<i>öökull</i>	pöllö-	pöllö-j-en <i>öökullide</i>

Tüve vokaal **-a** kaob või muutub **-o**-ks.

Ainsus		Mitus	
Nimetav kääne	Tüvi	Omastav kääne	
opettaja	<i>õpetaja</i>	opettaja-	opettaj-i-en <i>õpetajate</i>
opiskelija	<i>õpilane</i>	opiskelija-	opiskelijo-i-den <i>õpilaste</i>

Tüve pikk vokaal muutub lühikeseks.

Ainsus		Mitmus	
Nimetav kääne	Tüvi	Omastav kääne	
kone	<i>masin</i>	konee-	kone-i-den <i>masinate</i>
maa	<i>maa</i>	maa-	ma-i-den <i>maade</i>

Kui sõnas on astmevaheldus, on mitmuse omastav kääne tugevas astmes.

Ainsus		Mitmus	
Nimetav kääne	Tüvi	Omastav kääne	
äiti	<i>ema</i>	äidi-	äit-i-en <i>emade</i>
tyttö	<i>tüdruk</i>	tyttö-	tyttö-j-en <i>tüdrukute</i>
leipä	<i>leib</i>	leivä-	leip-i-en <i>leibade</i>
lammas	<i>lammas</i>	lampaa-	lampa-i-den <i>lammaste</i>

TEGUSÕNA

► Tegusõna algvorm

Tegusõna algvormiks on soome keeles eesti keele **da-tegevusnime** vaste, mis on ka sõnaraamatus esimesel kohal.

istu- a	<i>istuda</i>	asu- a	<i>elada</i>	käänty- ä	<i>pöörduda</i>
saa- da	<i>saada</i>	juo- da	<i>juua</i>	syö- dä	<i>süüa</i>
tul- la	<i>tulla</i>	men- nä	<i>minna</i>	pur- ra	<i>hammustada</i>
halu- ta	<i>tahta</i>	osa- ta	<i>osata</i>	vasta- ta	<i>vastata</i>
tarvi- ta	<i>vajada</i>	häiri- tä	<i>segada</i>	ansai- ta	<i>teenida</i>

Algvormi tunnus **-A/-Ä, -DA/-DÄ, -LA/LÄ, -NA/-NÄ, -RA/RÄ, -TA/TÄ** eraldatakse enne tegusõna pööramist.

► Tegusõna pööramine

Tegusõna pöördelõpud:

minä	-n	puhu- n	<i>räägin</i>	etsi- n	<i>otsin</i>
sinä	-t	puhu- t	<i>räägid</i>	etsi- t	<i>otsid</i>
hän	vokaali pikenedmine	puhu- u	<i>räägib</i>	etsi- i	<i>otsib</i>
me	-mme	puhu- mme	<i>räägime</i>	etsi- mme	<i>otsime</i>
te	-tte	puhu- tte	<i>räägite</i>	etsi- tte	<i>otsite</i>
he	-vat/-vät	puhu- vat	<i>räägivad</i>	etsi- vät	<i>otsivad</i>

Ainsuse 3. pöördes ei pikene diftong ega pikk vokaal:

Minä juon – hän juo

Minä saan – hän saa

Minä käyn – hän käy

► **Olevik**▷ **Oleviku jaatav kõne**

Ainsuse ja mitmuse 3. pööre on astmevahelduslike sõnade korral alati tugevas astmes.

1. pöördkond: **istua**

	istua <i>/istuda/</i>	lähteä <i>/minna/</i>	kääntyä <i>/pöörata/</i>
minä	istun	lähden	käännyin
sinä	istut	lähdet	käännyit
hän	istuu	lähtee	kääntyy
me	istumme	lähdemme	käännyimme
te	istutte	lähdette	käännyitte
he	istuvat	lähtevät	kääntyvät

2. pöördkond: **saada**

	saada <i>/saada/</i>	syödä <i>/süüä/</i>	tehdä <i>/teha/</i>
minä	saan	syön	teen
sinä	saat	syöt	teet
hän	saa	syö	tekee
me	saamme	syömme	teemme
te	saatte	syötte	teette
he	saavat	syövät	tekevät

3. pöördkond: **tulla**

	tulla <i>/tulla/</i>	mennä <i>/minna/</i>	kävellä <i>/kõndida/</i>
minä	tulen	menen	kävelen
sinä	tulet	menet	kävelet
hän	tulee	menee	kävelee
me	tulemme	menemme	kävelemme
te	tulette	menette	kävelette
he	tulevat	menevät	kävelevät

4. pöördkond: **haluta**

	haluta <i>/tahta/</i>	osata <i>/osata/</i>	vastata <i>/vastata/</i>
minä	haluan	osaan	vastaan
sinä	haluat	osaat	vastaat
hän	haluaa	osaa	vastaa
me	haluamme	osaamme	vastaamme
te	haluatte	osaatte	vastaatte
he	haluavat	osaavat	vastaavat

5. pöördkond: **tarvita**

	tarvita <i>/vajada/</i>	häiritä <i>/segada/</i>	ansaita <i>/teenida/</i>
minä	tarvitsen	häiritzen	ansaitzen
sinä	tarvitset	häiritset	ansaitset
hän	tarvitsee	häiritsee	ansaitsee
me	tarvitsemme	häiritsemme	ansaitsemme
te	tarvitsette	häiritsette	ansaitsette
he	tarvitsevat	häiritsevät	ansaitsevat

▷ **Oleviku eitav kõne**

Tegusõna eitav vorm saadakse ainsuse 1. pöördest (*mina* – vormist) pöördelõpu **-n** eraldamisel.

1. pöördkond: **istua**

(minä **istu-n**)

minä	en	istu
sinä	et	
hän	ei	
me	emme	
te	ette	
he	eivät	

2. pöördkond: **saada**

(minä **saa-n**)

minä	en	saa
sinä	et	
hän	ei	
me	emme	
te	ette	
he	eivät	

3. pöördkond: **tulla**

(minä **tule-n**)

minä	en	tule
sinä	et	
hän	ei	
me	emme	
te	ette	
he	eivät	

4. pöördkond: **haluta**(minä **halua**-n)

minä	en	halua
sinä	et	
hän	ei	
me	emme	
te	ette	
he	eivät	

5. pöördkond: **tarvita**(minä **tarvitse**-n)

minä	en	tarvitse
sinä	et	
hän	ei	
me	emme	
te	ette	
he	eivät	

► **Lihtminevik**▷ **Lihtmineviku jaatav kõne**Lihtmineviku tunnuseks on **-I** või **-SI**.

	Olevik	Minevik
aa + i = ai	saan	sain
uo + i = oi	juon	join
yö + i = öi	syön	söin
ie + i = ei	vien	vein
a + i = i, oi	otan	otin
	laulan	lauloin

ä + i = i	pidän	pidin
e + i = i	menin	menin
i + i = i	opin	opin
u + i = ui	asun	asuin
y + i = yi	kysyn	kysyin
o + i = oi	kerron	kerroin

1. pöördkond: **istua** (mineviku tunnuseks on **-i**)

	istua <i>/istuma/</i>		antaa <i>/anda/</i>		oppia <i>/õppida/</i>	
	Olevik	Liht- minevik	Olevik	Liht- minevik	Olevik	Liht- minevik
minä	istun <i>/istun/</i>	istu- i -n <i>/istusin/</i>	annan <i>/annan/</i>	anno- i -n <i>/andsin/</i>	opin <i>/õpin/</i>	op- i -n <i>/õppisin/</i>
sinä	istut	istu- i -t	annat	anno- i -t	opit	op- i -t
hän	istuu	istu- i	antaa	anto- i	oppii	opp- i
me	istumme	istu- i -mme	annamme	anno- i -mme	opimme	op- i -mme
te	istutte	istu- i -tte	annatte	anno- i -tte	opitte	op- i -tte
he	istuvat	istu- i -vat	antavat	anto- i -vat	oppivat	opp- i -vat

1. pöördkond: **ymmärtää** (mineviku tunnuseks on **-si**)

	ymmärtää <i>/aru saada/</i>		rakentaa <i>/ehitada/</i>	
	Olevik	Liht- minevik	Olevik	Liht- minevik
minä	ymmärrän <i>/saan aru/</i>	ymmär- si -n <i>/sain aru/</i>	rakennan <i>/ehitan/</i>	raken- si -n <i>/ehitasin/</i>
sinä	ymmärrät	ymmär- si -t	rakennat	raken- si -t
hän	ymmärtää	ymmär- si	rakentaa	raken- si
me	ymmärrämme	ymmär- si -mme	rakennamme	raken- si -mme
te	ymmärrätte	ymmär- si -tte	rakennatte	raken- si -tte
he	ymmärtävät	ymmär- si -vät	rakentavat	raken- si -vat

2. pöördkond: **saada**

	saada /saada/		voida /võida/	
	Olevik	Lihtminevik	Olevik	Lihtminevik
minä	saan /saan/	sa-i-n /sain/	voin /võin/	vo-i-n /võisin/
sinä	saat	sa-i-t	voit	vo-i-t
hän	saa	sa-i	voi	vo-i
me	saamme	sa-i-mme	voimme	vo-i-mme
te	saatte	sa-i-tte	voitte	vo-i-tte
he	saan	sa-i-vat	voivat	vo-i-vat

3. pöördkond: **tulla**

	tulla /tulla/		mennä /minna/	
	Olevik	Lihtminevik	Olevik	Lihtminevik
minä	tulen /tulen/	tul-i-n /tulिन/	menen /lähen/	men-i-n /läksin/
sinä	tulet	tul-i-t	menet	men-i-t
hän	tulee	tul-i	menee	men-i
me	tulemme	tul-i-mme	menemme	men-i-mme
te	tulette	tul-i-tte	menette	men-i-tte
he	tulevat	tul-i-vat	menevät	men-i-vät

4. pöördkond: **haluta** (mineviku tunnuseks on **-si**)

	haluta /tahta/		osata /osata/	
	Olevik	Lihtminevik	Olevik	Lihtminevik
minä	haluan /tahan/	halu-si-n /tahtsin/	osaan /oskan/	osa-si-n /oskasin/
sinä	haluat	halu-si-t	osaat	osa-si-t
hän	haluua	halu-si	osaa	osa-si
me	haluamme	halu-si-mme	osaamme	osa-si-mme
te	haluatte	halu-si-tte	osaatte	osa-si-tte
he	haluavat	halu-si-vat	osaavat	osa-si-vat

5. pöördkond: **tarvita**

	tarvita /vajada/		häiritä /segada/	
	Olevik	Lihtminevik	Olevik	Lihtminevik
minä	tarvitsen /vajan/	tarvits-i-n /vajasin/	häiritseen /segan/	häiritse-i-n /segasin/
sinä	tarvitset	tarvits-i-t	häiritset	häiritse-i-t
hän	tarvitsee	tarvits-i	häiritsee	häiritse-i
me	tarvitsemme	tarvits-i-mme	häiritsemme	häiritse-i-mme
te	tarvitsette	tarvits-i-tte	häiritsette	häiritse-i-tte
he	tarvitsevat	tarvits-i-vat	häiritsevät	häiritse-i-vät

▷ **Lihtmineviku eitav kõne**

Eitava lihtmineviku lõpuks on ainsuses **-NUT/-NYT** ja mitmuses **-NEET**, mis lisatakse infinitiivi tüvele.

minä	en	infinitiivi tüvi	-nut/-nyt
sinä	et		
hän	ei		
me	emme		-neet
te	ette		
he	eivät		

Erandiks on 3. pöördkond:

minä	en	infinitiivi tüvi	-nut/-nyt
sinä	et		-lyt/-lyt
hän	ei		-rut/-ryt
me	emme		-sut/-syt
te	ette		-neet
he	eivät		-leet
			-reet
			-seet

1. pöördkond: **istua**

		puhua /rääkida/	etsiä /otsida/
minä	en	puhunut /ei rääkinud/	etsinyt /ei otsinud/
sinä	et		
hän	ei		
me	emme	puhuneet	etsineet
te	ette		
he	eivät		

2. pöördkond: **saada**

		saada /saada/	tehdä /teha/
minä	en	saanut /ei saanud/	tehnyt /ei teinud/
sinä	et		
hän	ei		
me	emme	saaneet	tehneet
te	ette		
he	eivät		

3. pöördkond: **tulla**

		tulla /tulla/	pestä /pesta/
minä	en	tullut /ei tulnud/	pessyt /ei pesnud/
sinä	et		
hän	ei		
me	emme	tulleet	pusseet
te	ette		
he	eivät		

4. pöördkond: **haluta**

		haluta /tahta/	leväda /puhata/
minä	en	halunn ut /ei taht nud /	levänn yt /ei puh anud /
sinä	et		
hän	ei		
me	emme	halun neet	levän neet
te	ette		
he	eivät		

5. pöördkond: **tarvita**

		tarvita /vajada/	häiritä /segada/
minä	en	tarvinn ut /ei vaj anud /	häirin nyt /ei seg anud /
sinä	et		
hän	ei		
me	emme	tarvin neet	häirin neet
te	ette		
he	eivät		

► Täisminevik

▷ Täismineviku jaatav kõne

minä	olen	infinitiivi tüvi	-nut/ -nyt
sinä	olet		
hän	on		
me	oleme		-neet
te	olette		
he	ovat		

Erandiks on 3. pöördkond:

minä sinä hän	olen olet on	infinitiivi tüvi	-nut/-nyt -lyt/-lyt -rut/-ryt -sut/-sytt
me te he	olemme olette ovat		-neet -leet -reet -seet

		1. pk: istua	2. pk: saada	3. pk: tulla	4. pk: haluta	5. pk: tarvita
minä	olen	istunut	saanut	tullut	halunnut	tarvinnut
me	olemme	istuneet	saaneet	tulleet	halunneet	tarvinneet

▷ Täismineviku eitav kõne

minä sinä hän	en et ei	ole	infinitiivi tüvi	-nut/ -nyt
me te he	emme ette eivät			-neet

			1. pk: istua	2. pk: saada	3. pk: tulla	4. pk: haluta	5. pk: tarvita
minä	en	ole	istunut	saanut	tullut	halunnut	tarvinnut
me	emme		istuneet	saaneet	tulleet	halunneet	tarvinneet

▷ Täismineviku kasutamine

Täisminevikku kasutatakse järgmistel juhtudel:

1. Tegevus on toimunud minevikus ja kestab endiselt.

Olemme asuneet Suomes
kymmenen vuotta.

Oleme elanud Soomes kümme aastat.

2. Tegevus on toimunud minevikus, kuid ei ole öeldud täpset ajahetke.

Olen käynyt Suomes monta kertaa.
He **ovat muuttaneet** pois Tallinnasta.
Milloin sinä **olet syntynyt**?

Olen käinud Soomes mitu korda.
Nad on Tallinnast ära kolinud.
Millal sa oled sündinud?

3. On olemas võimalus, et tegevus toimub hiljem.

En ole vielä käynyt katsomassa
sitä uutta elokuvaa.

Ma ei ole veel käinud seda uut filmi
vaatamas.

Oletko kuulnut, että he muuttivat
viime viikolla.

*Oled sa kuulnud, et nad kolisid eelmisel
nädalal?*

▶ Ennemindevik

▷ Ennemindeviku jaatav kõne

minä sinä hän	olin olit oli	infinitiivi tüvi	-nut/-nyt
me te he	olimme olitte olivat		-neet

		1. pk: istua	2. pk: saada	3. pk: tulla	4. pk: haluta	5. pk: tarvita
minä	olin	istunut	saanut	tullut	halunnut	tarvinnut
me	olimme	istuneet	saaneet	tulleet	halunneet	tarvinneet

▷ Enneminiviku eitav kõne

minä sinä hän	en et ei	ollut	infinitiivi tüvi	-nut/ -nyt
me te he	emme ette eivät	olleet		-neet

			1. p.k: istua	2. p.k: saada	3. p.k: tulla	4. p.k: haluta	5. p.k: tarvita
minä	en	ollut	istunut	saanut	tullut	halunnut	tarvinnut
me	emme	olleet	istuneet	saaneet	tulleet	halunneet	tarvinneet

▷ Enneminiviku kasutamine

Enneminivikuga väljendatakse tegevust, mis **oli juhtunud** enne, kui midagi muud toimus.

Olin jo **syönyt** aamiaisen, kun puhelin soi.

***Olin** juba hommikusöögi ära **söönud**,
kui telefon helises.*

▶ Kõneviis

▷ Käskiv kõneviis

Ainsuse 2. pööre - Käsud ja palved

Käskiva kõneviisi ainsuse 2. pööre saadakse tegusõna kindla kõneviisi oleviku ainsuse 1. pöörde (*mina*-vormi) tüvest.

	Tegusõna algvorm	Oleviku ainsuse 1. pööre	Käsk, palve (ainsus)
1. pöördkond	lukea antaa	lue-n anna-n	Lue! <i>Loe!</i> Anna! <i>Anna!</i>
2. pöördkond	syödä	syö-n	Syö! <i>Söö!</i>

3. pöördkond	hymyillä	hymyile-n	Hymyile!	<i>Naerata!</i>
4. pöördkond	herätä	herää-n	Herää!	<i>Ärka!</i>
5. pöördkond	punnita	punnitse-n	Punnitse!	<i>Kaalu!</i>

Ainsuse 2. pöörde eitus - Keelud

Käskiva kõneviisi ainsuse 2. pöörde eitus moodustatakse **Älä** ja käskiva kõneviisi ainsuse 2. pöörde abil.

Käsk, palve (ainsus)		Keeld (ainsus)	
Lue!	<i>Loe!</i>	Älä lue!	<i>Ärä loe!</i>
Anna!	<i>Anna!</i>	Älä anna!	<i>Ära anna!</i>
Syö!	<i>Söö!</i>	Älä syö!	<i>Ära söö!</i>
Hymyile!	<i>Naerata!</i>	Älä hymyile!	<i>Ära naerata!</i>
Herää!	<i>Ärka!</i>	Älä herää!	<i>Ära ärka!</i>
Punnitse!	<i>Kaalu!</i>	Älä punnitse!	<i>Ära kaalu!</i>

Mitmuse 2. pööre – Käsud ja palved

Käskiva kõneviisi mitmuse 2. pöörde käsu saamiseks lisatakse tegusõna algvormi tüvele liide **-kaa/-kää**.

	Tegusõna algvorm	Käsk, palve (mitmus)	
1. pöördkond	luke-a anta-a	Luke-kaa!	<i>Lugege!</i>
		Anta-kaa!	<i>Andke!</i>
2. pöördkond	syö-dä	Syö-kää!	<i>Sööge!</i>
3. pöördkond	hymyil-lä	Hymyil-kää!	<i>Naeratage!</i>
4. pöördkond	herä-tä	Herät-kää!	<i>Ärgake!</i>
5. pöördkond	punni-ta	Punni-kaa!	<i>Kaaluge!</i>

Mitmuse 2. pöörde eitus - Keelud

Käskiva kõneviisi mitmuse 2. pöörde keeld moodustatakse sõna **Älkää** ja tegusõna algvormi tüve ning liite **-ko/-kõ** abil.

	Tegusõna algvorm	Keeld (mitmus)	
1. pöördkond	luke-a anta-a	Älkää luke-ko! Älkää anta-ko!	<i>Ärge lugege!</i> <i>Ärge andke!</i>
2. pöördkond	syö-dä	Älkää syö-kõ!	<i>Ärge sööge!</i>
3. pöördkond	hymyil-lä	Älkää hymyil-kõ!	<i>Ärge naeratage!</i>
4. pöördkond	herä-tä	Älkää herät-kõ!	<i>Ärge ärgake!</i>
5. pöördkond	punni-ta	Älkää punnit-ko!	<i>Ärge kaaluge!</i>

► Tingiv kõneviis

Tingiva kõneviisi tunnus on **-ISI**, mis liidetakse kindla kõneviisi oleviku 3. pöörde (*ta-* või *nad-* vormi) tüvele.

▷ **NB!** Tüve lõpus olev **-e** ja **-i** kaovad.

tule-vat	<i>tulevad</i>	tul- isi -vat	<i>tuleksid</i>
oppi-vat	<i>õpivad</i>	opp- isi -vat	<i>õpiksid</i>

	Tegusõna algvorm	Kindla kv. oleviku 3. pööre	Tingiv kõneviis	
			Ainsus	Mitmus
1. pk	soittaa	he soitta-vat	minä soitta- isi -n <i>/ma helistaksin/</i> sinä soitta- isi -t hän soitta- isi	me soitta- isi -mme te soitta- isi -tte he soitta- isi -vat
1. pk	lukea	he luke-vat	minä luk- isi -n <i>/ma loeksin/</i> sinä luk- isi -t hän luk- isi	me luk- isi -mme te luk- isi -tte he luk- isi -vat

2. pk (vokaal lüheneb)	saada	he saa-vat	minä sa- isi -n /ma saaksin/ sinä sa- isi -t hän sa- isi	me sa- isi -mme te sa- isi -tte he sa- isi -vat
3. pk	tulla	he tule-vat	minä tul- isi -n /ma tuleksin/ sinä tul- isi -t hän tul- isi	me tul- isi -mme te tul- isi -tte he tul- isi -vat
4. pk	haluta	he halua-vat	minä halua- isi -n /ma tahaksin/ sinä halua- isi -t hän halua- isi	me halua- isi -mme te halua- isi -tte he halua- isi -vat
5. pk	ansaita	he ansaitse-vat	minä ansaits- isi -n /ma teeniksin/ sinä ansaits- isi -t hän ansaits- isi	me ansaits- isi -mme te ansaits- isi -tte he ansaits- isi -vat

Näiteks:

Sanoisin, jos **tietäisin**.

Matkustaisin ulkomaille, jos minulla
olisi aikka.

Ütleksin, kui *teaksin*.

Sõidaksin välismaale, kui mul
oleks aega.

▷ Tingiva kõneviisi eitus

Tingiva kõneviisi eitav vorm moodustatakse kindla kõneviisi ainsuse 1. pöördest (*minä* – vormist), eraldades selleks pöördelõpp –n.

Kindla kv. ainsuse 1. pööre	Tingiv kõneviis				
minä soitta- isi -n	minä	en	soitta- isi	<i>ma</i>	<i>ei helistaks</i>
	sinä	et		<i>sa</i>	
	hän	ei		<i>ta</i>	
	me	emme		<i>me</i>	
	te	ette		<i>te</i>	
	he	eivät		<i>nad</i>	

▷ Tingiva kõneviisi kasutamine

Tingivat kõneviisi kasutatakse, kui:

1. tegemist on tingimusega (s.t. tegevuse toimumine on ebatõenäoline)

Sanoisin, jos **tietäisin**. *Ütleksin, kui teaksin.*

2. palutakse või küsitakse midagi viisakalt

Soittaisitko minulle illalla? *Kas sa helistaksid mulle õhtu?*

Saisinko lasin vettä? *Kas ma saaksin klaasi vett?*

3. väljendatakse ebakindlust

En osaa sanoa, mitä **haluaisin**. *Ma ei oska öelda, mida ma tahaksin.*

4. rääkija soovib midagi

Haluaisin käydä Suomessa. *Tahaksin käia Soomes.*

► Tegumood

▷ Passiiv - Olevik

Passiivi oleviku **jaatav vorm** moodustatakse:

1. pöördkonna tegusõnade puhul: oleviku ainsuse 1. pöörde tüvi + **-TAAN/ -TÄÄN**
Teiste tegusõnade puhul: tegusõna algvorm + **-AN/-ÄN**

NB! 1. pöördkonnas muutub tüve viimane vokaal **-A/-Ä** passiivis vokaaliks **-E**.

Passiivi oleviku **eitava vormi** moodustamiseks lisatakse **EI** ning eraldatakse jaatava vormi lõpust **-AN/-ÄN**.

	Tegusõna algvorm	Oleviku ainsuse 1. pööre	Passiiv - Olevik			
			Jaatus		Eitus	
1. pk	lukea tietää katsoa ottaa	lue-n tiedä-n katso-n ota-n	lue- taan tiede- tään katso- taan ote- taan	<i>loetakse</i> <i>teatakse</i> <i>vaadatakse</i> <i>võetakse</i>	ei lue- ta ei tiede- tä ei katso- ta ei ote- ta	<i>ei loeta</i> <i>ei teata</i> <i>ei vaadata</i> <i>ei võeta</i>
2. pk	tehdä syödä tupakoida		tehdä- än syödä- än tupakoida- an	<i>tehakse</i> <i>süüakse</i> <i>suitsetatakse</i>	ei tehdä ei syödä ei tupakoida	<i>ei tehta</i> <i>ei sööda</i> <i>ei suitsetata</i>
3. pk	tulla hymyillä pestä		tulla- an hymyillä- än pestä- än	<i>tullakse</i> <i>naeratatakse</i> <i>pestakse</i>	ei tulla ei hymyillä ei pestä	<i>ei tulda</i> <i>ei naeratata</i> <i>ei pesta</i>
4. pk	haluta pakata		haluta- an pakata- an	<i>tahetakse</i> <i>pakitakse</i>	ei haluta ei pakata	<i>ei taheta</i> <i>ei pakita</i>
5. pk	lukita tarvita		lukita- an tarvita- an	<i>lukustatakse</i> <i>vajatakse</i>	ei lukita ei tarvita	<i>ei lukustata</i> <i>ei vajata</i>

▷ Passiiv - Lihtminevik

Passiivi lihtmineviku **jaatav vorm** moodustatakse:

1. pöördkonna verbide puhul: oleviku ainsuse 1. pöördtüvi + **-TTIIN**
 2. ja 3. pöördkonna verbide puhul: verbi algvormi tüvi + **-TIIN**
 4. ja 5. pöördkonna verbide puhul: verbi algvormi tüvi + **-TTIIN**

Passiivi lihtmineviku **eitava vormi** moodustamiseks lisatakse **EI** ning:

1. pöördkonna verbide puhul: oleviku ainsuse 1. pöördtüvi + **-TTU/-TTY**
 2. ja 3. pöördkonna verbide puhul: verbi algvormi tüvi + **-TU/-TY**
 4. ja 5. pöördkonna verbide puhul: verbi algvormi tüvi + **-TTU/-TTY**

NB! 1. pöördkonnas muutub tüve viimane vokaal **-a/-ä** passiivis vokaaliks **-e**.

	Tegusõna algvorm	Oleviku ainsuse 1. pööre	Passiiv - Minevik			
			Jaatus		Eitus	
1. pk	lukea tietää katsoa ottaa	lue-n tiedä-n katso-n ota-n	lue- ttiin tiede- ttiin katso- ttiin ote- ttiin	<i>loeti</i> <i>teati</i> <i>vaadati</i> <i>võeti</i>	ei lue- ttu ei tiede- tty ei katso- ttu ei ote- ttu	<i>ei loetud</i> <i>ei teatud</i> <i>ei vaadatud</i> <i>ei võetud</i>
2. pk	teh-dä syö-dä tupakoi-da		teh- tiin syö- tiin tupakoi- tiin	<i>tehti</i> <i>söödi</i> <i>suitsetati</i>	ei teh- ty ei syö- ty ei tupakoi- tu	<i>ei tehtud</i> <i>ei söödud</i> <i>ei suitsetatud</i>
3. pk	tul-la hymyil-lä pes-tä		tul- tiin hymyil- tiin pes- tiin	<i>tuldi</i> <i>naeratati</i> <i>pesti</i>	ei tul- tu ei hymyil- ty ei pes- ty	<i>ei tuldud</i> <i>ei naeratud</i> <i>ei pestud</i>
4. pk	halu-ta paka-ta		halu- ttiin paka- ttiin	<i>taheti</i> <i>pakiti</i>	ei halu- ttu ei paka- ttu	<i>ei tahetud</i> <i>ei pakitud</i>
5. pk	luki-ta tarvi-ta		luki- ttiin tarvi- ttiin	<i>lukustati</i> <i>vajati</i>	ei luki- ttu ei tarvi- ttu	<i>ei lukustatud</i> <i>ei vajatud</i>

Passiivi lihtminevikku kasutatakse:

1. Lauses ei mainita või ei teata, kes on tegija

Kursilla **opiskeltiin** ahkerasti kaks viikkoa. *Kursusel õpiti usinasti kaks nädalat.*

Pekka **valittiin** puheenjohtajaksi. *Pekka valiti esimeheks.*

2. Kõnekeeles *meie*-vormi väljendamisel

Me käytiin eilen teatterissa. *Me käisime eile teatris.*

Me tultiin taksilla. *Me tulime taksoga.*

► III infinitiiv

III infinitiivi tunnus: **-MA/-MÄ**III infinitiivi moodustamine: mitmuse 3. pöörde tüvi + **-MA/-MÄ** + käändelõpp

Mitmuse 3. pööre	III infinitiiv			
He juokse -vat He syö -vat	juokse -ma-an	<i>jooksma</i>	syö- mä-än	<i>sööma</i>
	juokse -ma-ssa	<i>jooksmas</i>	syö- mä-ssä	<i>söömas</i>
	juokse -ma-sta	<i>jooksmast</i>	syö- mä-stä	<i>söömast</i>
	juokse -ma-tta	<i>jooksmata</i>	syö- mä-ttä	<i>söömata</i>
	juokse -ma-lla	<i>jooksmast</i>	syö- mä-llä	<i>süües</i>

▷ III infinitiivi kasutamine

III infinitiivi käänete kasutamine on enamasti sarnane eesti keelega. Kui lause põhiverbi võib siduda küsimustega **Mihin?** *Kuhu?*, **Missä?** *Kus?* ja **Mistä?** *Kust?*, kasutatakse lause teises verbis III infinitiivi:

Menen ravintolaan **tanssimaan**. *Lähen restorani tantsima.*

Menen kauppaan **ostamaan** ruokaa. *Lähen poodi süüa ostma.*

Olin ravintolassa **tanssimassa**. *Olin restoranis tantsimas.*

Kävin **ostamassa** ruokaa. *Käisin poes süüa ostmas.*

Tulen **tanssimasta**. *Tulen tantsimast.*

III infinitiivi kasutatakse ka juhul, kui lause põhiverbi võib siduda küsimustega **Millä tavalla?** *Mil viisil?* ja **Miten?** *Kuidas?*

Tulin tänne **kävelemällä**. *Tulin siia kõndides.*

Työskentelemällä ahkerasti voi menestyä. *Usinalt töötades võib saavutada edu.*

OMADUSSÕNA

► Võrdlusastmed

Positiivi - <i>Algvõrre</i>	Komparatiivi - <i>Keskvõrre</i>	Superlatiivi - <i>Ülivõrre</i>
Tämä pallo on pieni .	Tämä pallo on pienempi .	Tämä pallo on pienin .
Tuo talo on iso .	Tuo talo on vielä isompi .	Tuo talo on isoin .

► Keskvõrre

▷ Keskvõrde moodustamine - Ainsus

Nimetav kääne:

omadussõna tüvi + **-MPI**

Osastav, sisseütlev ja olev kääne:

omadussõna tüvi + **-MPA/-MPÄ** + käändelõpp

Teised käänded:

omadussõna tüvi + **-MMA/-MMÄ** + käändelõpp

Algvõrre	Tüvi	Keskvõrre	
		Nimetav kääne	Teised käänded
iloinen <i>rõõmus</i>	iloise-	iloise- mpi <i>rõõmsam</i>	iloise- mpa -a <i>rõõmsamat</i>
pieni <i>väike</i>	piene-	piene- mpi <i>väiksem</i>	piene- mmä -n <i>väiksema</i>
iso <i>suur</i>	iso-	iso- mpi <i>suurem</i>	iso- mma -ssa <i>suuremas</i>
kaunis <i>kaunis</i>	kaunii-	kaunii- mpi <i>kaunim</i>	kaunii- mma -lle <i>kaunimale</i>
värikäs <i>värvikas</i>	värikkää-	värikkää- mpi <i>värvikam</i>	värikkää- mmä -llä <i>värvikamal</i>
onnellinen <i>õnnelik</i>	onnellise-	onnellise- mpi <i>õnnelikum</i>	onnellise- mma -sta <i>õnnelikumast</i>

Kahesilbiliste sõnade tüvevokaal **-a/-ä** muutub vokaaliks **-e**.

Algvõrre	Tüvi	Keskvõrre			
		Nimetav kääne		Teised käänded	
vahva <i>tugev</i>	vahva-	vahve-mpi	<i>tugevam</i>	vahve-mpa-an	<i>tugevamasse</i>
halpa <i>odav</i>	halva-	halve-mpi	<i>odavam</i>	halve-mma-lla	<i>odavamal</i>
kylmä <i>külm</i>	kylmä-	kylme-mpi	<i>külmem</i>	kylme-mmä-ssä	<i>külmemas</i>

Erandid:

Algvõrre	Keskvõrre			
	Nimetav kääne		Teised käänded	
hyvä <i>hea</i>	pare-mpi	<i>parem</i>	pare-mma-lle	<i>paremale</i>
pitkä <i>pikk</i>	pite-mpi	<i>pikem</i>	pite-mmä-stä	<i>pikemast</i>

▷ Keskvõrde moodustamine - Mitmus

Nimetav kääne:

omadussõna tüvi + **-MMA/-MMÄ** + **-T**

Osastav, omastav, sisseütlev ja olev kääne:

omadussõna tüvi + **-MPI** + käändelõpp

Teised käänded:

omadussõna tüvi + **-MMI** + käändelõpp

Algvõrre	Tüvi	Keskvõrre			
		Mitmuse nimetav kääne		Teised mitmuse käänded	
iso <i>suur</i>	iso-	iso- mma -t	<i>suuremad</i>	iso- mpi -a	<i>suuremaid</i>
rikas <i>rikas</i>	rikkaa-	rikkaa- mma -t	<i>rikkamad</i>	rikkaa- mpi -en	<i>rikkamate</i>
pieni <i>väike</i>	piene-	piene- mmä -t	<i>väiksemad</i>	piene- mmi -ssä	<i>väiksemates</i>

Keskvõrret kasutatakse koos sõnaga **kuin** või koos **osastava käändega**:

Liisa on nuorempi **kuin** Pekka.

Liisa on noorem kui Pekka.

Liisa on Mattia nuorempi.

Liisa on Matist noorem.

► Ülivõrre

▷ Ülivõrde moodustamine – Ainsus

Nimetav kääne: omadussõna tüvi + **-IN** (+ käändelõpp)
Osastav, sisseütlev ja olev kääne: omadussõna tüvi + **-IMPA/-IMPÄ** + käändelõpp
Teised käänded: omadussõna tüvi + **-IMMA/-IMMÄ** + käändelõpp

Algvõrre	Tüvi	Ülivõrre	
		Nimetav kääne	Teised käänded
helppo <i>kerge</i>	helpo-	helpo- in <i>kõige kergem</i>	helpo- impa -an <i>kõige kergemasse</i>
iso <i>suur</i>	iso-	iso- in <i>kõige suurem</i>	iso- imma -lla <i>kõige suuremal</i>

Vokaalid **-a**, **-ä**, ja **-e** kaovad enne ülivõrde tunnust.

Algvõrre	Tüvi	Ülivõrre	
		Nimetav kääne	Teised käänded
halpa <i>odav</i>	halva-	halv-in <i>kõige odavam</i>	halv-in-ta <i>kõige odavamat</i>
pieni <i>väike</i>	piene-	pien-in <i>kõige väiksem</i>	pien-impä-än <i>kõige väiksemasse</i>
vakava <i>tõsine</i>	vakava-	vakav-in <i>kõige tõsisem</i>	vakav-immasta <i>kõige tõsisemast</i>
kylmä <i>külm</i>	kylmä-	kylm-in <i>kõige külmem</i>	kylm-immä-ssä <i>kõige külmemas</i>

Vokaalid **-i** ja **-ii** muuttuvad **-e**-ks.

Algvõrre	Tüvi	Ülivõrre	
		Nimetav kääne	Teised käänded
nätti <i>kena</i>	näti-	näte-in <i>kõige kenam</i>	näte-impä-nä <i>kõige kenamana</i>
siisti <i>puhas</i>	siisti-	siiste-in <i>kõige puhtam</i>	siiste-immä-llä <i>kõige puhtamal</i>
kaunis <i>ilus</i>	kaunii-	kaune-in <i>kõige ilusam</i>	kaune-immassa <i>kõige ilusamas</i>

Topelvtokaali korral kaob teine vokaal ülivõrde tunnuse ees ära.

Algvõrre	Tüvi	Ülivõrre			
		Nimetav kääne		Teised käänded	
rikas rikas	rikkaa-	rikka-in	<i>kõige rikkam</i>	rikka-in-ta	<i>kõige rikkamat</i>
terve terve	tervee-	terve-in	<i>kõige tervem</i>	terve-impä-nä	<i>kõige tervemana</i>
sairas haige	sairaa-	saira-in	<i>kõige haigem</i>	saira-imma-lle	<i>kõige haigemale</i>

Erandid:

Algvõrre	Ülivõrre			
	Nimetav kääne		Teised käänded	
hyvä hea	paras	<i>kõige parem</i>	parha- imma-lla	<i>kõige paremal</i>
pitkä pikk	pis- in	<i>kõige pikem</i>	pis- in-tä	<i>kõige pikemat</i>
uusi uus	uus- in	<i>kõige uuem</i>	uus- imma-ssa	<i>kõige uuemas</i>

▷ Ülivõrde moodustamine – Mitmus

Nimetav kääne: omadussõna tüvi + **-IMMA/-IMMÄ** + **-T**

Osastav, omastav, sisseütlev omadussõna tüvi + **-IMPI** + käändelõpp

ja olev kääne:

Teised käänded: omadussõna tüvi + **-IMMI** + käändelõpp

Algvõrre	Tüvi	Ülivõrre			
		Mitmuse nimetav kääne		Teised mitmuse käänded	
iso suur	iso-	iso- imma -t	<i>kõige suuremad</i>	iso- impi -a	<i>kõige suuremaid</i>
rikas rikas	rikkaa-	rikka- imma -t	<i>kõige rikkamad</i>	rikka- impi -na	<i>kõige rikkamatena</i>
vakava tõsine	vakava-	vakav- imma -t	<i>kõige tõsisemad</i>	vakav- impi -en	<i>kõige tõsisemate</i>
siisti puhas	siisti-	siiste- immä -t	<i>kõige puhtamad</i>	siiste- impi -in	<i>kõige suurematesse</i>

Erandid:

Algvõrre	Ülivõrre	
	Mitmuse nimetav kääne	Teised mitmuse käänded
pitkä <i>pikk</i>	pis- immä -t <i>kõige pikemad</i>	pis- immi -lle <i>kõige pikematele</i>
uusi <i>uus</i>	uus- imma -t <i>kõige uuemad</i>	uus- impi -in <i>kõige uuematesse</i>

Ülivõrret kasutatakse kolme või enama eseme, inimese jms. omavahel võrdlemisel:

Älä ota **kalleinta** tarjousta.

*Ära võta **kõige kallimat** pakumist.*

Myymme vain **parhaita** tuotteita.

*Müüme ainult **kõige paremaid** tooteid.*

ASESÕNA

► Isikulised asesõnad

Nimetav	Osastav	Omastav	Sihitav
minä <i>mina</i>	minua <i>mind</i>	minun <i>minu</i>	minut <i>mind/ minu</i>
sinä <i>sina</i>	sinua <i>sind</i>	sinun <i>sinu</i>	sinut <i>sind/ sinu</i>
hän <i>tema</i>	häntä <i>teda</i>	hänen <i>tema</i>	hänet <i>teda/ tema</i>
me <i>meie</i>	meitä <i>meid</i>	meidän <i>meie</i>	meidät <i>meid</i>
te <i>teie</i>	teitä <i>teid</i>	teidän <i>teie</i>	teidät <i>teid</i>
he <i>nemad</i>	heitä <i>neid</i>	heidän <i>nende</i>	heidät <i>neid</i>

Näiteks:

Mikä **sinun** nimesi on?
 En ole **sinua** pitkään nähnyt.
 Minä kutsun **sinut** kylään.

*Mis **sinu** nimi on?
 Ma ei ole **sind** kaua näinud.
 Mina kutsun **sind** külla.*

► Näitavad asesõnad

Nimetav	Osastav	Omastav
tämä <i>see</i>	tätä <i>seda</i>	tämän <i>selle</i>
tuu <i>too</i>	tuota <i>toda</i>	tuon <i>tolle</i>
se <i>see, tema</i>	sitä <i>seda, teda</i>	sen <i>selle, tema</i>
nämä <i>need</i>	näitä <i>neid</i>	näiden <i>nende</i>
nuo <i>nood</i>	noita <i>noid</i>	noiden <i>nonde</i>
ne <i>need, nemad</i>	niitä <i>neid</i>	niiden <i>nende</i>

Tämä ja **nämä** viitavad asjadele ja esemetele, mis on lähedal:

Tämä on hyvä kirja.
 Puhuvatko kaikki **tätä** kieltä?
Nämä asiat täytyy selvittää ajoissa.

***See** on hea raamat.
 Kas kõik räägivad **seda** keelt?
Need asjad tuleb aegsasti välja selgitada.*

Tuo ja **nuo** viitavad esemetele ja asjadele, mis asuvad kaugemal (kuid on siiski nähtavas kauguses):

Tuo kopiokone on rikki.
Nuo kirjat ovat johtajan.

***Tuo** paljundusmasin on katki.
Nood on juhataja raamatud.*

Se ja **ne** viitavad esemetele ja asjadele, mida me ei näe:

Se kirja, jonka annoit minulle,
oli oikein hyvä.
He puhuivat taas **niistä** vanhoista
tilauksista.

***See** raamat, mille sa mulle andsid,
oli väga hea.
Nad rääkisid taas **nendest** vanadest
tellimustest.*

► Siduvad asesõnad

Nimetav	Osastav	Omastav
joka kes, mis (ainsuses)	jota keda, mida	jonka kelle, mille
jotka kes, mis (mitmuses)	joita keda, mida	joiden kellede, millede
mikä mis (ainsuses)	mitä mida	minkä mille
mitkä mis (mitmuses)	mitä mida	minkä millede

Siduvad asesõnad **joka** ja **mikä** seovad omavahel kaks lauset.

Näetkö miehen, **joka** istuu tuolla?
Kirja, **jota** luen, on liian vaikea.
Näetkö miehet, **jotka** istuvat tuolla?

*Kas sa näed seda meest, **kes** seal istub?
Raamat, **mida** loen, on liiga raske.
Kas sa näed neid mehi, **kes** seal istuvad?*

Joka viitab ühele sõnale, mis tähendab inimest, looma, asja või eset:

Sain lahjaksi kirjan, **jota** olin
toivonut jo kauan.
Se mies, **jolle** lainasin rahaa,
on kadonnut.

*Sain kingituseks raamatu, **mida** olin juba
kaua soovinud.
See mees, **kellele** ma raha laenasin,
on kadunud.*

Mikä viitab tervele eelnevale lausele, ülivõrdele või asja tähistavale asesõnale:

Eilen paistoi aurinko, mikä oli todella ihanaa.

Heillä on *kaikkeaa, mitä* ihminen voi toivoa.

Eile paistis päike, mis oli tõesti tore.

Neil on kõike, mida inimene võib soovida.

► **Küsiavad asesõnad**

		Ainsus	Mitmus	Ainsus	Mitmus	
Nominatiivi	Nimetav	kuka	ketkä	mikä	mitkä	<i>kes/mis</i>
Genetiivi	Omastav	kenen	keiden	minkä	minkä	<i>kelle/mille</i>
Partitiivi	Osastav	ketä	keitä	mitä	mitä	<i>keda/mida</i>
Illatiivi	Sisseütlev	keneen	keihin	mihin	mihin	<i>kellesse/millesse/kuhu</i>
Inessiivi	Seesütlev	kenessä	keissä	missä	missä	<i>kelles/milles/kus</i>
Elatiivi	Seestütlev	kenestä	keistä	mistä	mistä	<i>kellest/millest/kust</i>
Allatiivi	Alaleütlev	kenelle	keille	mille	mille	<i>kellele/millele</i>
Adessiivi	Alalütlev	kenellä	keillä	millä	millä	<i>kellel/millel</i>
Ablatiivi	Alaltütlev	keneltä	keiltä	miltä	miltä	<i>kellelt/millelt</i>
Translatiivi	Saav	keneksi	keiksi	miksi	miksi	<i>kelleks/milleks</i>
Essiivi	Olev	kenenä	keinä	minä	minä	<i>kellena/millene</i>
Abessiivi	Ilmaütlev	kenettä	keittä	-	-	<i>kelleta</i>
Akkusatiivi	Sihitav	kenet				<i>keda/kelle</i>

Kuka-küsimust kasutatakse elusolenditest rääkides:

Kuka tuo mies on?

Kes see mees on?

Ketkä nämä miehet ovat?

Kes need mehed on?

Mikä-küsimust kasutatakse loomadest ja esemetest rääkides:

Mikä kirja tämä on?

Mis raamat see on?

Mitkä kirjat nämä ovat?

Mis raamatud need on?

MÄÄRSÕNA

► Viisimäärused

Viisimäärusega väljendatakse tavaliselt viisi, kuidas keegi midagi teeb ja tunnuseks on –**STI**.

Moodustamine: **omadussõna tüvi + STI**

Omadussõna		Tüvi	Viisimäärus	
nopea	<i>kiire</i>	nopea-	nopea- sti	<i>kiiresti</i>
hidas	<i>aeglane</i>	hitaa-	hitaa- sti	<i>aeglaselt</i>
kaunis	<i>kaunis</i>	kaunii-	kaunii- sti	<i>kaunilt</i>
tarkka	<i>täpne</i>	tarka-	tarka- sti	<i>täpselt</i>

Erandid:

Omadussõna		Viisimäärus	
hyvä	<i>hea</i>	hyvin	<i>hästi</i>
oikea	<i>õige</i>	oikein	<i>õigesti</i>
väärä	<i>vale</i>	väärin	<i>valesti</i>

Pekka juoksee **nopeasti**.
Älä kävele liian **hitaasti**!
Nukuin **hyvin** viime yönä.

Pekka jookseb kiiresti.
Ära kõnni liiga aeglaselt!
Magasin eile öösel hästi.

► Kohamäärused

Kohamäärused on näiteks:

poissa, pois	<i>(on) ära, (läheb) ära</i>
edessä, eteen, edestä	<i>ees, ette, eest</i>
ulkona, ulos, ulkoa	<i>väljas, välja, väljast</i>
alas, alhaalla, alhaalle, alhaalta	<i>alla, all, alla, alt</i>

ylös, ylhäällä, ylhäälle, ylhäältä	<i>üles, üleval, üles, ülevalt</i>
kaukana, kauas, kaukaa	<i>kaugel, kaugele, kaugeelt</i>
oikealla, oikealle, oikealta	<i>paremal, paremale, paremalt</i>
vasemalla, vasemmalle, vasemmalta	<i>vasakul, vasakule, vasakult</i>

Näiteks:

Lasken **alas** mäkeä.
Talon **edessä** on auto.
Auto kääntyy **oikealle**.

Lasen mäest alla.
Maja ees on auto.
Auto pöörab paremale.

► Ajamäärused

Ajamäärused on näiteks:

nyt	<i>nüüd</i>
aina	<i>alati</i>
heti	<i>kohe</i>
kohta	<i>varsti</i>
pian	<i>peagi, varsti</i>
aikaisin	<i>varakult</i>
myöhään	<i>hilja</i>
usein	<i>tihti</i>
harvoin	<i>harva</i>
joskus	<i>mõnikord, vahel</i>
kerran	<i>kord</i>
kahdesti (=2 kertaa)	<i>kaks korda</i>
eilen, tänään, huomenna	<i>eile, täna, homme</i>

Näiteks:

Hän on **aina aikaisin** töissä,
mutta **eilen** hän tuli **myöhään**.

Ta on alati varakult tööle,
kuid eile tuli ta hilja.